

Šifra kandidata:
A jelölt kód száma:

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK
TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

ZGODOVINA TÖRTÉNELEM

Izpitna pola 2
2. feladatlap

Narodna zgodovina / Nemzeti történelem

Ponedeljek, 9. junij 2025 / 90 minut
2025. június 9., hétfő / 90 perc

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

*Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával.
A feladatlap egy Színes mellékletet is tartalmaz.*

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Navodila kandidatu so na naslednji strani.
A jelöltnak szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

Ta pola ima 20 strani (1–20), od tega 2 prazni. Barvna priloga ima 4 strani (21–24).
A feladatlap 20 oldalas (1–20), ebből 2 üres. A Színes melléklet terjedelme 4 oldal (21–24).

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani).

Izpitna pola vsebuje 25 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 60. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát a feladatlap első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe!

A feladatlap 25 feladatot tartalmaz. Összesen 60 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a feladatlap erre kijelölt helyére, **a kereten belülre!** Olvashatóan írjon! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat 0 ponttal értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

Prazna stran

Üres oldal

OBRNITE LIST.
LAPOZZON!

Razvoj zgodovinskih dežel in Slovenci. Madžari v srednjem veku

A történelmi tartományok fejlődése és a szlovének. Magyarok a középkorban

1. V 6. stoletju so Slovani začeli naseljevati vzhodnoalpski prostor. Pri reševanju si pomagajte z besedilom in s sliko 7 v barvni prilogi.

A 6. században a szlávok elkezdték betelepíteni a Keleti-Alpok térségét. A megoldáskeresésben legyen segítségül az alábbi szöveg, valamint a Színes melléklet 7. sz. képe.

Najbolj viden je bil propad antičnih urbanih središč. [...] Namesto antičnega pismenstva je nastopilo obdobje zgodnjerednjeveške nepismenosti. Izoblikovan in kodificiran pravni red ter z njim povezano državo so nadomestile nove oblike. Uveljavil se je nov način poljedelstva, zvezan z drugačnim ustrojem. Propadla je cerkvena organizacija s škofijami [...].

(Vir: Štih, P., Simoniti, V., 1996: Slovenska zgodovina do razsvetljenstva, str. 28. Korotan. Ljubljana)

- 1.1. Navedite smer, iz katere je potekala prva naselitev Slovanov v vzhodnoalpski prostor.

Mely irányból történt a szlávok első betelepülése a Keleti-Alpok térségébe?

- 1.2. Opišite tri posledice prihoda Slovanov za staroselce.

Ismeresse a szlávok érkezésének három következményét az őslakosok számára!

(2 točki/pont)

2. Po razpadu Samove plemenske zveze so alpski Slovani oblikovali prvo slovansko kneževino. Pri reševanju si pomagajte s sliko 7 v barvni prilogi.

Samo törzsszövetségének felbomlása után az alpesi szlávok létrehozták az első szláv fejedelemséget. A megoldáskeresésben legyen segítségül a Színes melléklet 7. sz. képe.

- 2.1. Navedite ime te kneževine.

Nevezze meg ezt a fejedelemséget!

- 2.2. Katero sosednje ljudstvo je ogrožalo njeno samostojnost?

Melyik szomszédos nép fenyegette függetlenségét?

- 2.3. Pojasnite, kako se je spremenil politični položaj kneževine po letu 743.

Magyarázza el, hogyan változott a fejedelemség politikai helyzete 743 után!

(3 točke/pont)

3. Z vključitvijo alpskih Slovanov v zahodnoevropski kulturni prostor se je začel proces pokristjanjevanja.

Az alpesi szlávoknak a nyugat-európai kulturális térbe való bevonásával megkezdődött a kereszténység felvételének folyamata.

Povežite osebe in pojme, povezane s pokristjanjevanjem, tako da na črto v levem stolpcu vpišete ustrezno črko iz desnega stolpca.

Párosítsa a személyeket és a fogalmakat úgy, hogy a jobb oldali oszlop betűjelét a bal oldali oszlop előtti vonalra írja!

_____ Modest

_____ Gospa Sveta / Maria Saal

_____ Konstantin in Metod / Cirill és Metód

_____ glagolica / glagolita ábécé

_____ Brižinski spomeniki / Freisingi emlékek

_____ Blatenski Kostel / Zalavár

A Karantanija / Karantánia

B Spodnja Panonija / Alsó- Pannónia

(3 točke/pont)

4. Gospodarski in socialni položaj podložnikov je najbolj razviden iz urbarjev.

A jobbágyok gazdasági és társadalmi helyzete leginkább az urbáriumokban nyilvánul meg.

Najprej je v Zgornji Cirknici 12 kmetij, od katerih ima župan dve. Od ostalih desetih plača vsaka davka en modij pšenice in en modij ovsa, dalje en korec boba, dalje en korec maka, dalje en korec zdroba ali 12 denarjev, [...] dalje malo služnost s plačilom dveh kruhov in enega piščanca, dalje o božiču eno kokoš, o veliki noči 20 jajc.

(Vir: Kos, M., Gestrin, F., Melik, V., 1971: Zgodovinska čitanka 6, str. 37. DZS. Ljubljana)

- 4.1. Navedite pet obveznosti, ki jih je imel podložnik do zemljiškega gospoda v Zgornji Cirknici.

Nevezze meg azt az öt kötelezettséget, amelyet egy jobbágyanak a zgornje cirknicei földesúrral szemben kellett teljesítenie!

- 4.2. Pojasnite, kako so se podložniki odzivali na povečevanje dajatev, zapisanih v urbarjih.

Magyarázza el, hogyan reagáltak a jobbágyok az urbáriumokban rögzített szolgáltatások növekedésére!

(2 točki/pont)

5. Z nastankom dežel se je oblikovala deželna oblast.

A tartományok létrehozásával kialakult a tartományi hatóság is.

Pojasnite odnos med deželnim knezom in deželnim plemstvom.

Magyarázza el a tartományi herceg és a tartományi nemesség közötti kapcsolatot!

(1 točka/pont)

6. Posebno mesto v slovenski zgodovini pripada celjskim grofom, katerih vzpon se je začel v 14. stoletju.

A szlovén történelemben különleges helyet foglalnak el a Cillei grófok, akiknek felemelkedése a 14. században kezdődött el.

Leta 1436 je zadela celjske grofe najvišja odlika, po kateri je že grof Herman hrepenel. Cesar Sigismund je [...] imenoval celjska grofa Friderika II. in njegovega sina Ulrika za državna kneza [...]. Novim knezom je podelil samostojno sodstvo, jim dovolil kovati denar s svojim grbom, kopati zlato in srebro in jim dal sploh vse pravice, ki so jih imeli drugi knezi v cesarstvu.

(Vir: Gruden, J., 1992: Zgodovina slovenskega naroda, str. 263. Mohorjeva družba. Celje)

- 6.1. Navedite dve pravici, ki so jih Celjani pridobili z naslovom državnih knezov.

Nevezzen meg két jogot, amelyet Cilleiek az állami hercegi címmel szereztek!

- 6.2. Opišite, kako so bili Celjski povezani z dinastijo Sigismunda Luksemburškega.

Írja le, hogyan kapcsolódtak a Cilleiek Luxemburgi Zsigmond dinasztiájához!

- 6.3. Pojasnite, kaj je določala dedna pogodba, sklenjena med Celjani in Habsburžani.

Magyaráza el, mit írt elő a Cilleiek és a Habsburgok között kötött öröklési szerződés!

(3 točke/pont)

7. Srednjeveška mesta na Slovenskem so se delila na mesta v notranjosti (celinska mesta) in na obalna (primorska) mesta. Pri reševanju si pomagajte z besedilom in s sliko 8 v barvni prilogi.

A szlovén térség középkori városait a belterületen levő városokra (szárazföldi városokra) és tengerparti (tengermelléki) városokra osztották. A megoldáskeresésben legyen segítségül az alábbi szöveg, valamint a Színes melléklet 8. sz. képe.

Mesta so tu nastajala v obdobju zrelega fevdalizma pod okriljem gradu, kjer je živel zemljiški gospod, na katerega območju je nastalo mesto. Ta gospod je mestu podelil mestni privilegij, s čimer si je v odnosu do mesta pridobil vlogo mestnega gospoda. [...] Srednjeveška mesta v primorju so nastala na antičnih in zgodnesrednjeveških osnovah. [...] Stopnjo avtonomije teh mest slikajo posebni akti, ki jih je mesto sprejelo samo – mestni statuti.

(Vir: Mihelič, D. 1995: Prispevek k poznavanju življenja v srednjeveških mestih. Zgodovina v šoli, št. 2, str. 19)

Po jezikovni in etnični pripadnosti je bilo prebivalstvo srednjeveških mest na Slovenskem heterogeno; bi- oz. trilingvizem je bil tu, na stičišču slovanskega, romanskega in germanskega sveta, nekaj običajnega.

(Vir: Ilustrirana zgodovina Slovencev, str. 113. Mladinska knjiga. Ljubljana, 1999)

Obkrožite črko pred izbrano vrsto mest.

Karikázza be a kiválasztott várostípus előtti betűjelet!

A MESTA V NOTRANJOSTI
A BELTERÜLETEN LEVŐ VÁROSOK

B OBALNA MESTA
A TENGERPARTI VÁROSOK

- 7.1. V okvir katere države so spadala mesta v poznem srednjem veku?

Melyik országhoz tartoztak a késő középkorban a városok?

- 7.2. S katerim dokumentom so bile opredeljene mestne pravice?

Milyen dokumentum határozta meg a város jogait?

- 7.3. V katerem jeziku so uradovali meščani?

Milyen nyelven intézték a polgárok a hivatali ügyeket?

- 7.4. Pojasnite, po čem se je razlikoval obseg te vrste mest od obsega druge vrste mest.

Magyarázza el, miben különbözött az ilyen típusú városok területe a másik várostípusétól!

(4 točke/pont)

M 2 5 1 5 1 1 5 2 M 0 9

8. Po osmansi osvojitvi Bosne in Hercegovine so se začeli turški vpadi v slovenske dežele. Pri reševanju si pomagajte s sliko 9 v barvni prilogi in s sliko 1.

Miután az oszmánok meghódították Bosznia-Hercegovinát, kezdetét vették a török támadások a szlovén térségben is. A megoldáskeresésben legyen segítségül a Színes melléklet 9. sz. képe, illetve az itt látható 1. sz. kép.

- 8.1. Navedite deželo in kraj, kamor so Turki vdrli prvič.

Nevezze meg azt a tartományt és helyet, amelyiket a törökök először támadtak meg!

Slika 1 / 1. sz. kép

(Vir: http://www.eheritage.si/apl/Digital.aspx?ID=DDG_023_018_OAREWFAQKCFVKGLGHVISSYUIKDEUIJ. Pridobljeno: 21. 3. 2023.)

- 8.2. Navedite dve gospodarski posledici turških vpadov.

Nevezze meg a török támadások két gazdasági következményét!

- 8.3. Pojasnite, zakaj so bili turški vpadi za kmete veliko breme.

Magyarázza el, miért jelentettek súlyos terhet a török támadások a parasztok számára!

(3 točke/pont)

9. V 16. stoletju so izbruhnili veliki kmečki upori na slovenskem ozemlju in v soseščini. Pri reševanju si pomagajte z besedilom in s sliko 10 v barvni prilogi.

A 16. században nagy parasztlázadások törtek ki a szlovén térségben és szomszédságában. A megoldáskeresésben legyen segítségül az alábbi szöveg, valamint a Színes melléklet 10. sz. képe.

Kmet je imel zaradi stalnih in različnih oblik vojskovanj več kot dovolj razlogov za nezadovoljstvo. Stalno povečevanje bremen ob hkratnem slabšanju gospodarskega položaja pa je zmanjševalo tudi njegove pravice. Materialno siromašenje ni bilo le posledica kmetove prisilne vpetosti v vse bolj razvejano vojaško podjetje, ampak je na to vplival tudi fevdalni gospod, ki je [...] začel spreminjati dotedanje oblike dajatev [...].

(Vir: Štih, P., Simoniti, V., 1996: Slovenska zgodovina do razsvetljenstva, str. 163. Korotan. Celovec)

Po več manjših porazih je kmečka vojska, ki je štela najmanj 12.000 mož, doživela odločilen poraz [...] pri Stubiških Toplicah. Fevdalna oblast [...] se je okrutno maščevala: voditelj upora Ambrož (Matija) Gubec in vrhovni poveljnik uporniške vojske Ilija Gregorič sta bila obsojena na smrt in usmrčena, v bojih in za kazni pa je bilo pobitih ok. 4.000 kmetov.

(Vir: Slovenska zgodovina v besedi in sliki, str. 63. Mladinska knjiga. Ljubljana, 2003)

Obkrožite črko pred izbranim kmečkim uporom.

Katikázza be a kiválsztott parasztlázadás előtti betűjelet!

A (VSE)SLOVENSKI KMEČKI UPOR
ÖSSZ-SZLOVÉN PARASZTLÁZADÁS

B HRVAŠKO-SLOVENSKI KMEČKI UPOR
HORVÁT-SZLOVÉN PARASZTLÁZADÁS

V obliki krajšega besedila navedite dve slovenski deželi, ki ju je zajel upor, in dva vzroka upora. Opišite značilnost upora, dva razloga za neuspeh upora in dve posledici poraza za uporne kmete.

Rövid elméletben nevezze meg a lázadás által érintett két szlovén tartományt, és a lázadás két okát! Írja le a lázadás jellemzőit, a lázadás kudarcának két okát és a vereség két következményét a lázadó parasztok számára!

(5 točk/pont)

10. V 16. stoletju se je tudi v slovenskem prostoru začel širiti protestantizem.

A 16. században a protestantizmus a szlovén térségben is terjedni kezdett.

V vsakem mestu, trgu in pri slednji fari je treba imeti učitelje in šolarje: v mestih in trgih, da se učijo latinsko in nemško, pri farah pa, da se od duhovnikov, kaplanov in cerkovnikov učijo slovenskega črkopisa, branja in pisanja. [...] Poleg tega naj ima vsak pridigar in duhovnik pri svoji fari učitelja ali cerkovnika, ki naj uči dečke in deklice, meščanske in kmečke otroke slovensko brati in pisati ter na pamet povedati katekizem s kratko razlago.

(Vir: Frantar, Š., in drugi, 2019: Zgodovina 2, str. 193. Mladinska knjiga. Ljubljana)

- 10.1. Navedite delo, v katerem je Trubar opisal delovanje protestantske cerkve na Slovenskem.

Nevezze meg Trubar művét, amelyikben leírta a protestáns egyház működését a szlovén térségben!

- 10.2. Pojasnite, zakaj se je moral Trubar kmalu po izidu tega dela umakniti iz slovenskih dežel.

Magyarázza el, miért kellett Trubarnak röviddel e mű megjelenése után visszavonulnia a szlovén térségből!

- 10.3. Opišite organiziranost in delovanje protestantskih šol po Trubarjevi zamisli.

Írja le a protestáns iskolák szervezetét és működését Trubar elképzelése szerint!

(3 točke/pont)

11. Poleg Trubarja so na Slovenskem delovali tudi drugi protestantski pisci.

Trubar mellett más protestáns írók is tevékenykedtek a szlovén térségben.

Povežite imena protestantskih piscev in njihova dela tako, da na črto v levem stolpcu vpišete ustrezno črko iz desnega stolpca.

Párosítsa a protestáns írókat, valamint műveiket úgy, hogy írja a jobb oldali oszlop betűjelét a bal oldali oszlop előtti vonalra!

_____ prvi prevod celotnega Svetega pisma <i>a Szentírás teljes fordítása</i>	A Sebastijan Krelj
_____ avtor štirijezičnega slovarja <i>a négynyelvű szótár szerzője</i>	B Adam Bohorič
_____ avtor slovenske slovnice, Zimske urice <i>a szlovén nyelvtan, Zimske urice szerzője</i>	C Jurij Dalmatin
_____ avtor Otročje Biblije <i>az Otročja Biblija szerzője</i>	D Hieronim Megiser

(2 točki/pont)

12. Az Árpád-ház kihalását követően Magyarország a trónharcok színhelye lett.

Po propadu rodbine Árpádovcev je Madžarska postala prizorišče boja za prestol.

- 12.1. *Ki került a hatalomra a 13. század elején a trónharcok után?*

Kdo je prišel na oblast v začetku 13. stoletja po bojih za prestol?

- 12.2. *Nevezze meg ennek az uralkodónak két gazdasági intézkedését, amelyekkel felvirágoztatta az országot!*

Navedite dva gospodarska ukrepa, s katerima je novi vladar poskrbel za blaginjo države.

2. sz. kép / Slika 2

(Vir: <https://kultura.hu/karoly-robert-hires/>. Pridobljeno: 20. 10. 2024.)

(2 pont/točki)

13. A Nagy Lajos korában kialakult békés viszonyok kedveztek a kultúra és gazdaság fejlődésének.

Mirne razmere, ki so se razvile med vladavino Ludvika Velikega, so ugodno vplivale na razvoj kulture in gospodarstva.

- 13.1. *Mit alapított 1367-ben Nagy Lajos Pécssett?*

Kaj je leta 1367 v Pécsu ustanovil Ludvik Veliki?

M 2 5 1 5 1 1 5 2 M 1 3

- 13.2. Nevezze meg a kor legjelentősebb két szobrászát, valamint legjelentősebb művüket!

Navedite dva najpomembnejša kiparja in njuno najpomembnejše delo.

3. sz. kép / Slika 3

(3 pont/točke)

(Vir: https://www.hung-art.hu/vezetes/kolozs_h.html. Pridobljeno: 20. 10. 2024.)

14. A 15. században a törökök már igencsak veszélyeztették a Délkelet-Európát.
1444-ben a várnai csatában II. Murád többszörös túlerővel legyőzte a keresztény sereget.
V 15. stoletju so Turki že močno ogrožali jugovzhodno Evropo.

Leta 1444 je Murad II. v bitki pri Varni z večkratno premočjo premagal krščansko vojsko.

- 14.1. Melyik magyar király vesztette életét a csatában?

Kateri madžarski kralj je v bitki izgubil življenje?

- 14.2. Kit választottak meg kormányzóvá 1446-ban a pesti országgyűlésen V. László kiskorúsága idejére?

Kdo je bil leta 1446 za čas mladoletnosti Ladislava V. izvoljen za regenta na državnem zboru v Pešti?

(2 pont/točki)

Slovensko in madžarsko nacionalno preoblikovanje***A szlovén és magyar nemzeti átalakulás***

15. Leta 1740 je oblast v habsburških deželah prevzela Marija Terezija.

1740-ben Mária Terézia átvette a hatalmat a Habsburg tartományokban.

- 15.1. S katerim dokumentom ji je bilo omogočeno dedovanje vladarskega naziva?

Milyen dokumentum tette számára lehetővé a trónöröklést?

- 15.2. Navedite razlog, zakaj se je odločila za modernizacijo habsburške monarhije.

Miért döntött a Habsburg Birodalom modernizálása mellett? Nevezze meg ennek okát!

(2 točki/pont)

16. Leta 1774 je Marija Terezija uvedla splošno šolsko obveznost.

1774-ben Mária Terézia bevezette az általános tankötelezettséget.

Opišite spremembo, ki jo je prinesla šolska reforma.

Írja le az iskolareform által előidézett változást!

(1 točka/pont)

17. Jezikoslovec Jernej Kopitar je imel idejo o enotnem črkopisu za vse južne Slovane, vendar se s tem niso vsi strinjali. Sledila je abecedna vojna.

Jernej Kopitar nyelvész egy egységes ábécé létrehozását tervezte az összes délszláv nép számára, azonban nem mindenki értett ezzel egyet. Ábécéháború következett.

Katera pisava se je uveljavila po prepovedi metelčice in dajnčice?

Melyik írásmód érvényesült a Metelko-féle ábécé, valamint a Dajnko-féle ábécé után?

(1 točka/pont)

18. V predmarčni dobi je slovenski kulturni in narodni razvoj pomembno zaznamoval časopis Kmetijske in rokodelske novice.

Az 1848 előtti időszakban a szlovén kulturális és nemzeti fejlődést jelentősen befolyásolta a Kmetijske in rokodelske novice c. újság.

- 18.1. S kakšnim namenom so izhajale Kmetijske in rokodelske novice?

Milyen célból jelent meg a Kmetijske in rokodelske novice c. újság?

Slika 4 / 4. sz. kép: Kmetijske in rokodelske novice

(Vir: <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:spr-PHSRICDU>. Pridobljeno: 21. 3. 2023.)

- 18.2. Pojasnite vlogo časopisa v narodnem gibanju.

Magyarázza el az újság szerepét a nemzeti mozgalomban!

(2 točki/pont)

19. Revolucionarno vrenje leta 1848 je zajelo tudi slovensko ozemlje. V slovenskem narodnem programu je bilo zapisano:

Az 1848-as forradalmi láz a szlovén térségre is kiterjedt. A szlovén nemzeti programban a következőket fogalmazták meg:

1. Da se politično razkropljeni narod Slovencev na Kranjskem, Štajerskim, Primorskim in Koroškim, kakor jeden narod v eno kraljestvo z imenom »Slovenija« zedini, in da ima za-se svoj deželni zbor.
2. Da ima slovenski jezik v Sloveniji popolnoma tiste pravice, ktere ima nemški jezik v nemških deželah, da bode tedaj naši volji pripušeno, kdaj in kako hočemo slovenski jezik v šole in pisarnice upeljati.

(Vir: Melik, V., Gestrin, F., 1976: Zgodovinska čitanka 7, str. 31–32. DZS. Ljubljana)

- 19.1. Navedite naslov slovenskega narodnega programa iz leta 1848.

Nevezze meg az 1848-as nemzeti program címét!

- 19.2. Navedite dve zahtevi iz prvih dveh točk tega programa.

Nevezze meg a program első két pontjából származó két követelményt!

(2 točki/pont)

20. V podporo narodnemu programu je bilo organizirano peticijsko gibanje, ki je bilo uspešno predvsem na Štajerskem in v delu Koroške, manj pa na Kranjskem.

A nemzeti program támogatására petíciós mozgalmat szerveztek, amely elsősorban Stájerországban és Karintia egy részén volt sikeres, Krajnában viszont kevésbé.

Pojasnite vzrok za manjši uspeh programa na Kranjskem.

Magyarázza el, miért volt alacsony a program sikere Krajnában!

(1 točka/pont)

21. V obdobju Bachovega absolutizma je odigral pomembno vlogo zemljevid Petra Kozlerja. Pri reševanju si pomagajte s sliko 11 v barvni prilogi.

Bach abszolútizmusának időszakában fontos szerepet játszott Peter Kozler térképe. A megoldáskeresésben legyen segítségül a Színes melléklet 11. sz. képe.

- 21.1. Pojasnite pomen Kozlerjevega zemljevida.

Magyarázza el Kozler térképének jelentőségét!

21.2. Zakaj so avstrijske oblasti večino izvodov zemljevida zaplenile že v tiskarni?

Miért kobozták el az osztrák hatóságok a térkép legtöbb példányát már a nyomdában?

(2 točki/pont)

22. Slovensko ozemlje je v 19. stoletju zajel val industrializacije, ki ga je spodbudila gradnja železnice med Dunajem in Trstom.

A 19. században a szlovén térséget elárasztotta az iparosodás hulláma, amelyet a Bécs és Trieszt közötti vasútvonal építése ösztönzött.

Leta 1843 so o železni cesti spregovorile tudi Bleiweisove Novice. Bralce med drugim podučijo o moči, ki »grozno težke vozove po tem kolovozu, kakor ptica pod nebom, tako naglo podi«. [...] Vozovi za prevažanje ljudi in blaga, ki so pripeti na hlacon, pa pisec poimenuje vozovlak ter zanj pravi, da tako naglo leti, de v eni uri štir, pet, šest, do deset mil [...] preleti. [...]

(Vir: Studen, A., 1997: Ustavite železnega slona! Zgodovina za vse, št. 1, str. 15–16. Zgodovinsko društvo Celje. Celje)

22.1. Kako se je imenovala železniška povezava med Dunajem in Trstom?

Mi volt a neve a Bécs és Trieszt közötti vasúti összeköttetésnek?

22.2. Navedite dve pozitivni posledici prihoda železnice v slovenske dežele.

Nevezze meg a vasút érkezésének két pozitív következményét a szlovén térségben!

22.3. Pojasnite, zakaj je železnica povzročila propad splavarstva in prevozníštva.

Magyarázza el, miért a vasút okozta a tutajosság, valamint a szállítás összeomlását!

(3 točke/pont)

23. Na črto pred dogodkom vpišite ustrezno letnico: 811, 976, 1456, 1478, 1550, 1809.

Írja az eseményekhez a megfelelő évszámot: 811, 976, 1456, 1478, 1550, 1809!

- _____ koroški kmečki upor
karintiai parasztlázadás
- _____ ustanovitev Ilirskih provinc
az Illír tartományok megalakulása
- _____ cerkveno-upravna razdelitev Karantanije
Karantánia egyházi-közigazgatási felosztása
- _____ izumrtje Celjskih grofov
a Cillei grófok kihalása
- _____ nastanek vojvodine Koroške
a Karintia Hercegség megalakulása
- _____ izid Trubarjevega Abecednika in Katekizma
Trubar Ábécéskönyvének és Katekizmusának megjelenése

(3 točke/pont)

24. A 19. század első felében a magyarok köreiben is elterjedtek a reformeszmék és megszerveződött a liberális nemesség.

V prvi polovici 19. stoletja so se med Madžari razširile reformne ideje in organiziralo se je liberalno plemstvo.

24.1. Nevezze meg teljes névvel az 5. sz. képen látható ezen kor két legjelentősebb képviselőit!

S polnim imenom navedite najpomembnejša predstavnika tega obdobja, ki sta prikazana na sliki 5.

5. sz. kép / Slika 5

(Vir: <https://www.sutori.com/en/story/mas-uton-egy-cel-fele-...> Pridobljeno: 20. 10. 2024.)

24.2. Milyen céllal alapították meg 1844-ben a Védegyletet?

S kakšnim namenom so osnovali Nacionalno protekcionistično združenje?

(3 pont/točke)

25. A bécsi forradalom következtében 1848-ban Pesten is kitör a forradalom.

Leta 1848 je pod vplivom dunajske revolucije tudi v Pešti izbruhnila revolucija.

25.1. Nevezze meg a forradalmárok két követelését!

Navedite dve zahtevi revolucionarjev.

25.2. Kit nevezett ki az osztrák császár Magyarország első miniszterelnökének?

Koga je avstrijski cesar imenoval za prvega predsednika madžarske vlade?

6. sz. kép / Slika 6

(Vir: https://hu.wikipedia.org/wiki/Batthy%C3%A1ny_Lajos... Pridobljeno: 17. 10. 2024.)

(2 pont/točki)

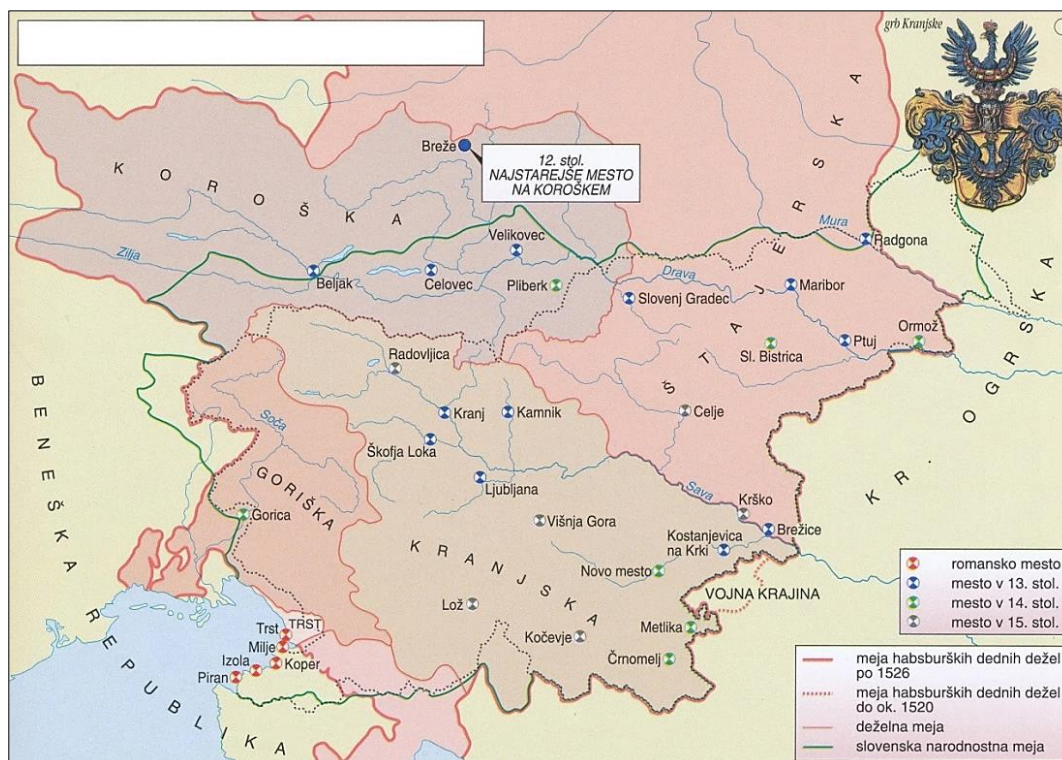

Prazna stran

Üres oldal

Barvna priloga (k Izpitni poli 2) / Színes melléklet (a 2. feladatlaphoz)**Slika 7 / 7. sz. kép: Prikaz naselitve Slovanov v vzhodnoalpski prostor**

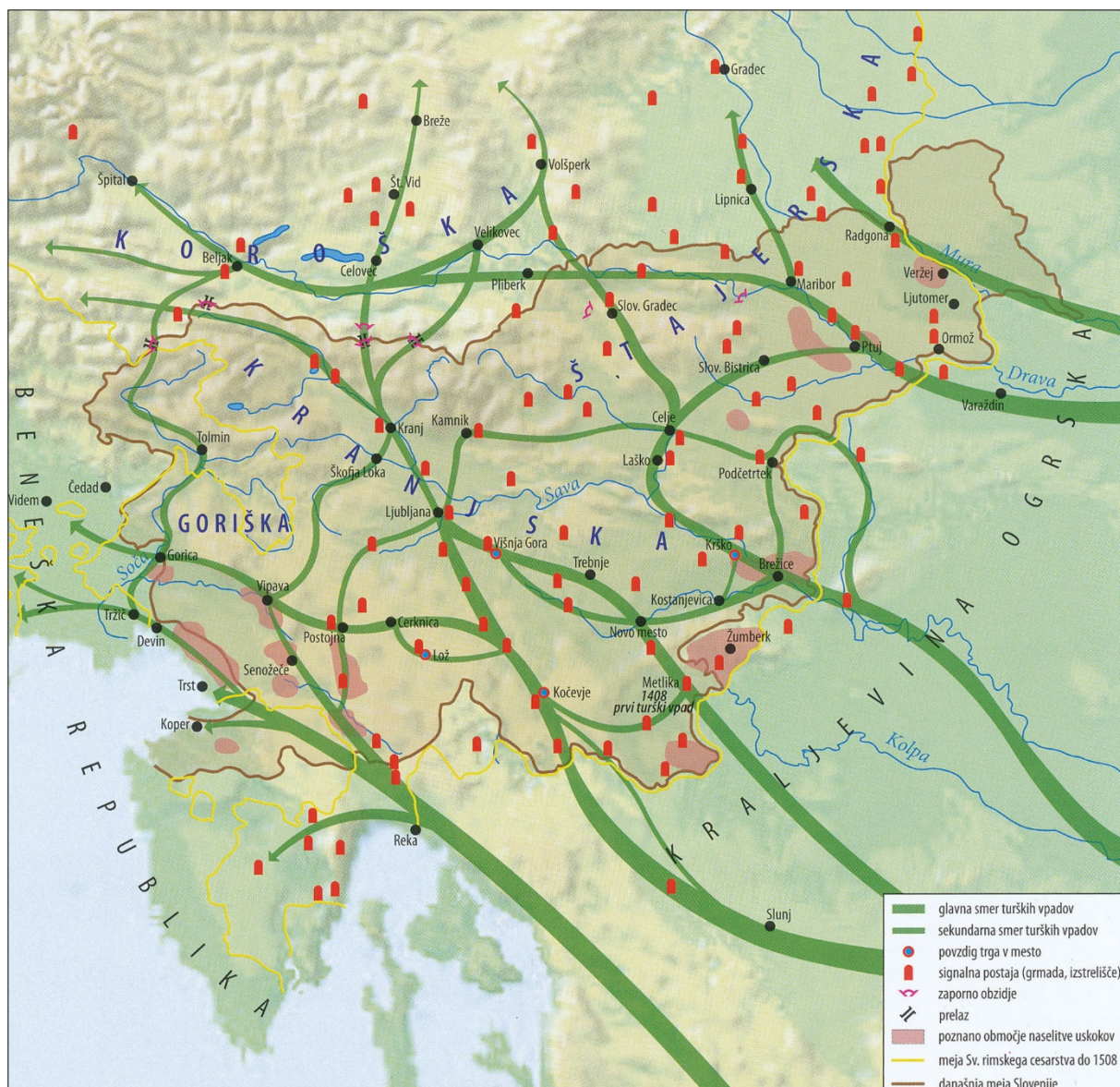
(Vir: Frantar, Š., in drugi, 2019: Zgodovina 2, str. 139. Mladinska knjiga. Ljubljana)

Slika 8 / 8. sz. kép: Dežele na Slovenskem na začetku 16. stoletja

(Vir: Mali zgodovinski atlas, str. 30. Modrijan. Ljubljana, 1999)

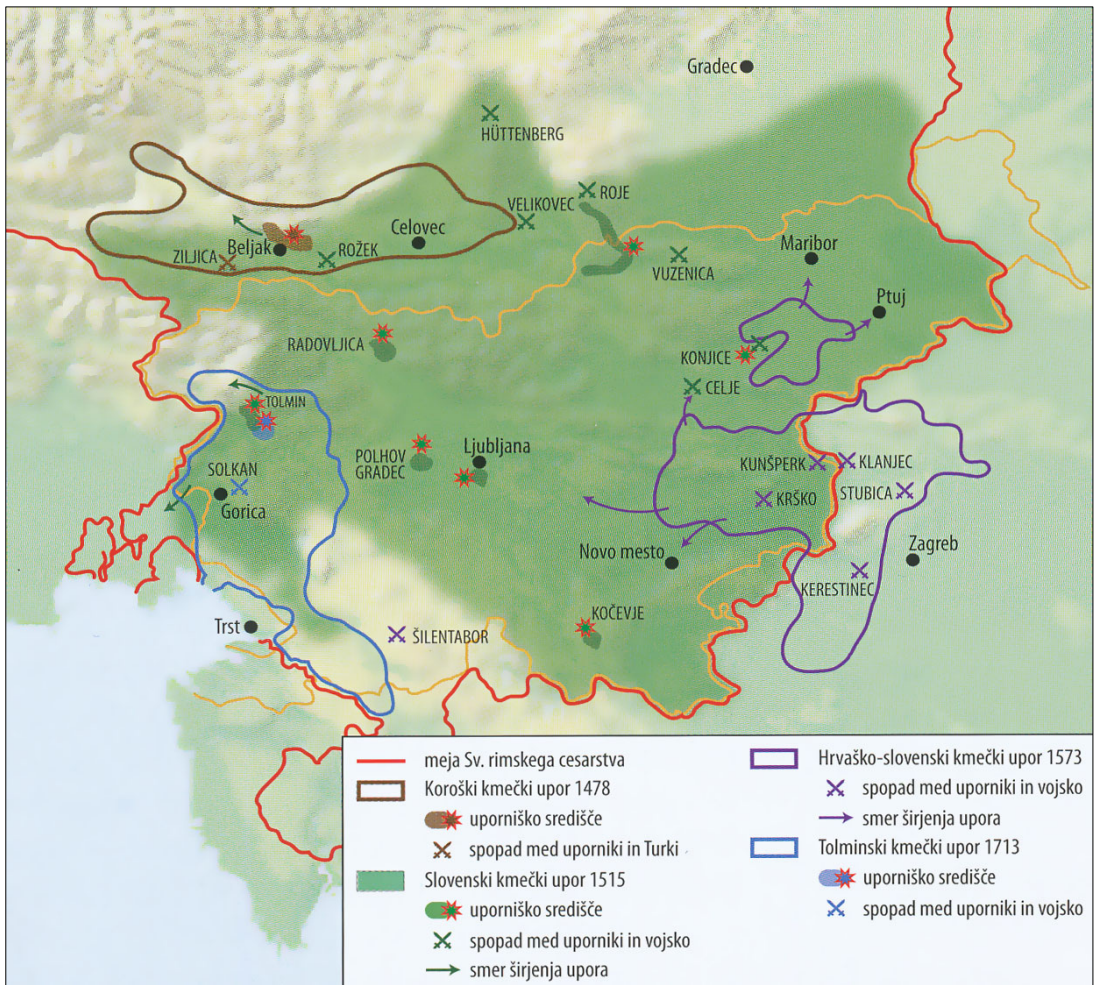

M 2 5 1 5 1 1 5 2 M 2 2

Slika 9 / 9. sz. kép: Zemljevid smeri turških vpadov v 15. in 16. stoletju

(Vir: Frantar, Š., in drugi, 2019: Zgodovina 2, str. 183. Mladinska knjiga. Ljubljana)

Slika 10 / 10. sz. kép: Večji kmečki upori na Slovenskem

(Vir: Frantar, Š., in drugi, 2019: Zgodovina 2, str. 189. Mladinska knjiga. Ljubljana)

M 2 5 1 5 1 1 5 2 M 2 4

Slika 11 / 11. sz. kép: Zemljovid slovenske dežele in pokrajin

(Vir: Cvirn, J., Studen, A., 2010: Zgodovina 3, str. 128. DZS. Ljubljana)